

SZÉKESFEJÉRVÁR.

TÁRSADALMI HETILAP.

A városi és megyei hatóság, gazdasági-egylet, iskolatanács, s a tanítók és községi jegyzők egyletének

A lap ára

házhöz hordással vagy postán küldve:
Egy évre . . . . . 4 frt.
Fél évre . . . . . 2 frt.
Negyed évre . . . . . 1 frt.

Hirdetmény

a bélyegdíjon felül, minden három hasábos petítség:
Megrendelőinktől 6 — nem megrendelőinktől 8 kréért
igtattatik be.

KÖZLÖNYE.

Megjelen minden vasárnap.

17. szám.

Szerkesztői szállás: sz. István-uteza 176. sz.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Székesfejérvár” szerkesztőségének czimzandók; — a lap ára, hirdetmények és a hirdetményi díjak Klökner Péter kiadó könyvkereskedésében vétetnek fel.
Nyilttérben megjelenő közlemények után három hasábos petítségért 10 kr. fizetendő.

Bérmendetlen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.

Keziratok nem küldetnek vissza.

A nevelési tornászati fontossága a népiskolákban.

A t. olvasó közönség talán hideg közönytelen futja át e sorokat, a nélkül, hogy figyelemre méltatná azokat, vagy ha átolvassa is őket, lehet, hogy az itt felhozottakat nélkülözhetőnek véli vagy — legalább is — kivihetetleneknek mondja a látszólagos gátáló körülményekkel szemben.

Bármint legyen is a dolog, szeretem hinni, hogy a gyermeke üdvét igazán szívén viselő atya és anya, ha eddigelé mulasztott is, ezentul igyekezni fog érvenyt szerezni a kor s az emberiség ama kívánalmának, hogy erős és egészséges utódokat hagyjon maga után.

Angolországnak egyik éles elméjű és iratai által annak idejében kortársaira nagy befolyást gyakorolt fia, Locke, ezeket mondá a gyermeknevelésről: „Mens sana in corpore sano, — ez a földi boldogság legrövidebb, de egyszersmind legkövetesebb körülménye. A ki e kettőt bírja, annak kevés kívánivalója lehet még; míg a ki ezek közül az egyiket nélkülözni kénytelen, annak minden más keveset fog segíteni. Az emberek kilencztedrészét a nevelés teszi boldoggá vagy boldogtalaná. A nevelőnek főteendője a lelki tehetségek kifejlesztése, de a testi erőket elhanyagolnia még sem szabad.”

És ki ne adna neki igazat? Hiszen nem a lélek maga az, mit nevelünk kell, sem a test egyedül az, melyet képeznünk szükséges, hanem az ember az, kit a nevelésnél nem szabad két különböző részre osztani. Volt az ó-korban oly idő, midőn a test nevelésére fordított a főgond, viszont létezett a közép-

korban oly idő, melyben a test teljesen ignoráltatott s csak a szellem részesült fejlesztésben.

Ez utóbbi időkben egyes befolyásos férfiak felszólalása után, a mozgástól megfosztott, halvány, megtört, gyenge, betegesszínű egyének tömeges száma — kiknek szemére épen nem lehet vetni a kicsapongást vagy egyéb dietetikai bűnöket — gondolkozóba ejté az államok élén állókat is, minek eredménye az lett, hogy a legtöbb helyütt az államhatalom, mint hazánkban is a 38. t. cz., a rendes tantárgyak sorába emelvé fel a tornászati, mely tett által korunknak tagadhatlan haladása jelezhető az emberiség jóléte felé való törekvésében.

Városaink nagyobb része, sőt mint a tanfelügyelők kimutatásaiban találjuk, számos falu is bevette iskoláiba a tornászati. Székesfejérvárott eddigelé ennek semmi nyoma, de most örömmel értesülünk, hogy városunk lelkes iskolászeke felfogva e fontos kérdést, már is intézkedik s a tornászati népiskoláinkba még ez évben szintén behozza. E körülmény indít arra, hogy a nevelési tornászati fontosságának rövid elmondása czéljából néhány pillanatra felkérjem a t. olvasók becses figyelmét.

Mozgás és nyugalom közt foly le életünk. Egészségünkre mindkettő nagy befolyással bír, maga a természet is útál az élet e föltételének felhasználására, mert a gyermeket úgy mint a serdültet s nagykorut ellenállhatlan ösztön sürgeti a mozgásra. A gyermek jár, fut, ugrál, mászik, birkózik, terhet emel és huz; mindennel, mi csak szemé elé kerül foglalkozik, lubiczkol a vízben, nyargal, ha nem lovon, legalább vesszőn, szóval megragad mindent, min erejét kísért-

heti s e gyakorlatok annál elevebbek s gyakoribbak, minél egészségesebb a gyermek. Mindezeket természeti tornászati nevezhetjük. Ezt akadályozni semmi esetre sem szabad, s csupán csak arra kell ügyelni, nehogy veszélyessé válják.

De e természeti mozgások a művészet által képzőerőt is nyerhetnek, mind a testre, mind a lélekre nézve s nemcsak észszerűbbek s az ifjuságra nézve vonzóbbak lehetnek, de sőt államgazdasági értékre is emelkedhetnek. A mozgás illető szabályozását művészi mozgásnak, testgyakorlásnak, tornászati (gymnastika) nevezzük. A tornászati, mely a testet fejlesztő és épségben tartó rendszeres testgyakorlás, a testben szunyadó erőket kifejti, a testet arányossá, ügyessé, edzetté és egészségessé teszi; ama viszonytól fogva pedig, mely a test és lélek között létezik, irányt ad, hogy mint lehet a jókedély és férfiaság alapját megteremteni s egyuttal fegyelmre, bátorságra és önbizalomra készítet. — Mindezekből kitűnik, hogy a tornászati nagy befolyással van a testi nevelésre. Vegyük még ehhez, hogy a gyermeknél a serdülés és ifjuság korában mennyi a rossz, mit a testtartást illetőleg akadályozunk vagy kiirtanunk s mennyi a jó, mit előmozdítanunk szükséges! Számtalan betegség főképp az egészségellenes testtartás által idéztetik elő. A 6. és 14. életév közti időben oly annyira gyakoriak a testtartás egészségszabályai ellen való vétségek, hogy 10 gyermek közt átlagosan alig találkozik egy, kit e tekintetben szemrehányás nem illetne.

(Vége következik.)

TÁRGZA.

Az élet tükre.

Tizenharmadik éj.

— No czimbora! vedd fel varju-alakodat, mert ma nem lehetsz sem veréb, sem bőregér, miután hosszú utat kell tennünk, — mondá Luczifer másnap, a mint Hiláriushoz besurrant. — Miatán falura vágyódtál, kissé korábban jöttem, — tevé hozzá s azzal megczirógatván Hiláriust, egy percz alatt szép fekete varjuvá változtatta. Egy óra telhetett bele, míg vándoroltak s elértek a czélba vett falut.

— Uri- vagy pórházon kezdjük-e a szemlét? — kérde Luczifer a mint a falu végéhez értek.

— Uri nyegléséget eleget láttam, — felelé Hilárius — szeretnék megismerkedni a köznép családi viszonyaival is.

— Jer tehát tülünk e jólétre mutató polgárház ablakába, — mondá Luczifer s letelepedtek egy eszerépszindelylvel fűdött ház ablakában. Épen vacsorához készült ülni a család s a két öreg ott is ült már az asztalnál s merte tányérjára a gőzölgő disznótoros káposztát. — No jertek már! — szólíták meg a kályhánál ácsorgó fiukat és menyüket.

— Csak költsék el — válaszolt a fiu, — én huzokvonok, én keresem a mindennapi kenyeret s mégis nekem kell kegyelemkenyeret ennem, nekem mondják, hogy „no jer egyél te is!” s azzal meg sem mozdult helyéről.

— Mi ütött hozzád, hogy egyszerre így beszélsz velem? — szólott az öreg fiához. — No jer leányom Sára! — nógatá menyét.

— Ne menj, te viszed az igát a háznál s mégis te vagy a második személy, — biztatá feleségét a durcás fiu.

— Furesa világot kezdünk élni; — szólalt meg az öreg asszony — még megérjük, hogy a gyermekek parancsolnak és a szülők tartoznak engedelmeskedni; még megérjük, hogy a gazda szolgál a cselédnek.

— Igaz is — felelt a fiu daczosan — harmincz esztendő vagyok, naphosszat esigázom magamat, édes apám keresztül szalmaszalat sem tesz s mégsem mondhatom, hogy ez vagy amaz az enyim.

— Én is dolgoztam apám helyett harmincz éves koromban, — felelé az apa.

— Más volt az akkor....

— Igazad van, más volt az akkor, én mint szegény jobbágy fia másnak dolgoztam, te pedig mint szabad polgár fia magadnak dolgozol, — mondá az apa némi elkeseredéssel.

— Mit nekem szabad polgár! adja át édes apám a gazdaságot, én is el tudom vezetni.

— Míg élek, azt nem teszem s nem engedem, hogy saját házamban más legyen a parancsoló s határozottan kimondom, hogy ez legyen az utolsó szó, mert különben fel is ut, alá is ut. — Ezt már felállva mondá az öreg s egész lényén meglátszott az ingerültség arra a gondolatra, hogy a teremtmény föllázad az ő teremtoje ellen és az Isten tiz parancsolatja lábbal tapostatik.

— Becsülöm abban az öregben, hogy oly erélyesen rendreutasította a gonosz fiut, — sugá Hilárius.

— Oh barátom! ha gyakrabban jönnének ez ablakba: itt is azon jelenetnek lennél tanuja, melyet a harmadik ablakban fogsz látni, mert már fölérte a fiuban az urhatnámság, — mondá Luczifer s azzal elröppentek a harmadik ház ablakába. — Tekints be mit látsz? figyelmezteté Hiláriust.

— A pislogó mécs világánál nem tudom kivenni a lak bensejét... már látom, a földön néhány ember dulakodik, valamelyiknek szájából keserves jajszó tör elő, — felelé Hilárius.

A mit látsz, az folytatása az előbbeni képnek. A ki a földön fetreng és jajt kiált, az az apa, kit nemtelen veje fojtogat és vérig öklöz, míg bősziült leánya, mint veszett eb, lábikráját marja, csupán azért, mert nem akarja a birtokot már életében rendelkezésük alá adni és ez így megy, míg oda nem kényszerítik az öreget, hogy átadja s akkor....

— Szent lesz a béke, — szól közbe Hilárius.

— Hogy milyen béke fog következni — felelé Luczifer — azt a szomszédházban megláthatod — tevé hozzá s azzal átszálltak a szomszéd ablakba. Itt is vacsoránál ült a család. Fialat férfi és nő s három egészséges gyermek úgy tele ették magukat, hogy szinte csillogott képök a zsirtól és jóllakástól; a kályha mellett alacsony gyalogszéken rongyokba burkolt ősz ember üldögélt s esennen nézett a rakott asztal felé.

— Talán engem csak nem hagytok éhen veszni? — szólalt meg az öreg.

— Az Isten sem győzné ezt a vén embert jól

Hatósági élet.

Meghívás. 152/eln. 873. Főispán ur ö nmltsága, az 1870. évi XLII t. cz. 53. §. a. pontja értelmében *f. évi május hó 4-én d. e. 10^{1/2} órakor számonkérő* (scontralis) *széket* méltóztatván tartani, van szerencsém az érdekelteket felkérni, hogy nevezett napon s időben a főispáni szállás tanácsteremében pontosan megjelenni sziveskedjenek. — Székesfejérvárott, 1873. ápril 20-án. Főispán ur ö kegyelmessége megbízásából: *Báró Miske Imre*, Fejérmegye alispánja.

Meghívás. 152/eln. 1872. A csákvári járás szolgabírójának árvaszéki elnökké történt megválasztása következtében üresedésben levő szolgabírói állomás szabad választás útján betöltése, nemkülönben az 1872. évi zárszámadás átvizsgálása és egyéb folyó ügyek elintézése tekintetéből *f. évi május hó 5-én d. e. 10 órakor* rendes közgyűlés fogván tartatni, a megyei bizottság összes tagjai tisztelettel kéretnek, hogy nevezett napon s időben a megye székházában megjelenni sziveskedjenek. — Székesfejérvárott, 1873. ápril 20-án. *Báró Miske Imre*, Fejérmegye alispánja.

Meghívás. 152/eln. 873. A folyó évi május hó 5. napjára egybehívott bizottsági közgyűlés tárgyainak előkészítése tekintetéből *f. ápril hó 29-ik napján d. e. 10 órakor* választmányi tanácskozás fogván tartatni, van szerencsém arra az állandó választmány tisztelt tagjait tisztelettel meghívni. — Sz. Fejérvár, 1873. ápril 20-án. *Báró Miske Imre*, Fejérmegye alispánja.

Novák Kálmán városi polgármester 1872. évi zárjelentése.

Előttünk fekszik a városi polgármester, *Novák Kálmán* 1872 ik évi zárjelentése, melynek csinos kiállítás mellett a beltartalom sem marad hátra; noha — különösen a pénztári és számvévi pontozatok alatt — nem látjuk azon orvoslátok és rendszerváltoztatás megérintését, melyek életbeléptetése mulhatlan szükségé vált, hogy végre valahára kibontakozzék a város azon zilált és homályos zavarokból, melyek a multban oly sok keserűséget okoztak s a jelenben a tisztviselők állását kétszerte súlyosabbá teszik, pedig városunk polgárainak ismert szabadelvű gondolkodásukból kifolyó elismerését nem annyira a cifra kimutatás s a városi hatóság működésének sokasága, mint inkább a nyílt őszinteség s az eddigi hibás rendszer leplezetlen kimutatása által lehetett volna megnyerni. Ez előleges megjegyzés után szükségesnek látjuk a jelenésből a nevezetesebb tételeket felemlíteni, hogy azok olvasóink előtt is ismertek legyenek.

A hatóság közigazgatási működésének fejezete alatt kitéve látjuk a városi hatóság közigazgatási szerveit, ugyszint a hatóság általános működését. Az 1872. évi ápril 18-ától (mikor t. i. a jelen hatóság működését megkezdte) ez évi jan. 1-ig beadatott 3657 ügydarab, a lelépett hatóságtól hátralékos ügydarab átvételtől 1802, s így a jelen évben elintézendő beadványok száma összesen 5459 darab.

A bizottság 9 havi működése alatt 9 rendes és 7 rendkívüli közgyűlést tartott; a 16 közgyűlésen elintézte lett 376 tárgy, ezen tárgyak közül 291 esik a folyó tárgyakra, 85 pedig a lelépett hatóságtól átvett ügydarabokra.

A tanács 9 havi működése alatt 64 ülést tartott, melyekben 5083 tárgyat intézett el, mely összegben azon beadványok számai is bennfoglaltatnak, melyek a mult hatóságtól hátralékképen lettek átvéve; az utolsó tanácsülésben, mely december utolsó napján tartott, 53 darab intézetett el s ekkor a tanács által mindazon tárgyak elintézték lettek, melyek 1872. évi ápril 18-ától ez évi január 1-ig az igatába befolytak; a kiadó-hivatalban pedig csak azon 53 darab maradt leintézetlenül, mely az utolsó tanácsülésben terjesztetvén elő, így a jegyzőkönyv fogalmazása tekintetéből a jegyzői hivatalban visszaradt.

Az elősoroltakon kívül részint a bizottság, részint a tanács több fontos tárgyat intézett el, mint például a budget tárgyalását, a légszuszulágítás behozatalát, a főreáliskola 5-ik osztályának felállítását, az adóbehajtásra sarkaló bizottmány alakítását, a városi gyp-földek és legelő haszonbérletének újabb szabályozását, a hátralékos számadások felülvizsgálását stb.

A szakosztályok működését jelző kimutatás fel- említését, mely a magánértekezletek jellegét viseli magán, ezuttal térszűke miatt elhallgatjuk.

Az iskolaszék működési köre, miután *felekezeti* jellege miatt, még ez ideig a törvények szelleme szerint kiegészítve nincsen, csakis a városi főreáltanodára és katolikus elemi iskolákra terjedt ki. Az iskolaszék összesen 8 ülést tartott, melyen 186 tárgyat intézett el.

Az elemi iskolák, noha 8 épületben vannak elhelyezve s 23 tanteremmel bírnak, mégis a palotavárosrészi tanoda, melyben 133 tanuló esik egy osztályra, a felsővárosi öregutezai tanoda 192 tanulóval, a felsővárosi olajutezai tanoda 167 tanulóval és a tóvárosi tanoda 117 tanulóval, tekintve a tanulók létszámát és arányát, elégtelennek mutatkoznak.

A tanköteles gyermekek összeírás szerint 6—12 évig férfi 1679, leány 1432, 13—15 évig 733 férfi, 413 leány. Összesen 2412 férfi, 1845 leány. Továbbá kimutatva látjuk a helybeli mindennemű tanintézetekbe járók számát, melyben a kisdodovodákba, ugyszint a kereskedelmi iskolákba és a gymnasiumba járó tanulók száma is bennfoglaltatván, így nem vehető ki, hogy a felvett tanköteles gyermekek közül hány jár iskolába. Az iskolázók összes száma 4389.

A kórházi bizottmány 12 ülést tartott, melyben 93 tárgy lett elintéztve. A bizottmány felügyelete alatt álló intézetek vagyoni állapota a következő: a *kórház bevétele* 15,666 frt. 99^{3/4} kr., kiadása 12,477 frt. 72 kr., pénztári maradvány 3189 frt. 27^{3/4} kr., mely összeg a mult évi tökéhez hozzáadtván, lesz az intézet alapítékje 16,153 frt. 45 kr. *Az agintézet alapítékje* betáblázott kötvényekben: 19,783 frt. 63 kr., ezenfelül a kaszárnya-utcazi 1150 frtot jövedelmező ház; az intézet összes bevétele volt: 6317 frt. 22^{3/10} kr., kiadása: 5027 frt. 7^{3/10} kr., minélfogva pénztári készlet 1290 frt. 15^{7/10} kr. *A városi szegények alapja*: 16,839 frt. 94^{1/2} kr. áll, mely részint a városnál, részint magánosokról van kölcsönképen elhelyezve, ezen alap mult évi kamat bevétele 1175 frt. 75^{3/10} kr. volt; bírság üzleti díjak és egyéb czimek alatt 1756 frt. 16^{3/10} kr. volt. Megjegyzendő, hogy a szegényügy tüzetes rendezése tekintetéből a polgármester elnökele alatt egy külön bizottmány működik.

(Vége következik.)

Egyletek és intézetek.

= *A kathol. néptanítók székesfejérvári egylete* 1873. május 1-jén délelőtt 9 órakor közgyűlést tart, melyre a t. tagok tisztelettel meghívattak. A közgyűlés sorrendje: 1) A jegyzőkönyvek hitelesítése. 2) Pénztári jelentés. 3) Felolvasások. 4) Indítványok. Székesfejérvár 1873. ápril 23-án.

Az egyleti elnökség.

A lövész-egylet érdekében.

A székesfejérvári lövész-egylet f. évi május 4-én tartja az idei első lövöldözését, melyre a nyerevények az igazgató-választmány által ajándékoztattak s mely kezdetét veendi reggeli 8 órakor; 10 órakor a sorsolási közgyűlés, déli 12 órakor pedig társas ebéd rendeztetik, melynek végeztével a lövöldözés folytatatik esti 7 óráig.

A közgyűlés tárgyai, (mely közgyűlés a jelen alkalommal nem csupán az építési kötelezők kisorolását eszközölné) ugy a lövészeti szakosztálynak és a mulatságot rendező bizottságnak az egész idegyre kiható működési tervezete, miután ezek előzőleg részben választmányilag is tárgyalatni fognak, legközelebb fognak az egyleti tagok és a nagyérdemű közönség tudomására hozatni.

A társas ebédre az alajegyzési ívet az egyleti célmutató fogja körülhordozni, ezenkívül még alajegyezni lehet a Hornyánszky Ágoston egyleti pénztárnok urná e célra letett íven

Ez alkalommal bátor vagyok felhívni a nagyérdemű közönség azon tagjait, kiket az egylet tagjai közé még nem számít, az alapszabályok 17. §-ára, mely lövészeti napokon csak tagok avagy azok által bevezetett vidéki vendégeknek engedi meg a lökért belső helyiségeinek látogatását, miszerint azon esetre, ha az egylet által nyújtandó élvézetekben résztvenni óhajtanak, magukat az egylet rendes vagy ideiglenes tagjai sorába felvétetni sziveskedjenek.

Rendes tagok 3 egymásutáni évre vállalhatnak tagsági kötelezettséget s fizetnek a felvétel alkalmával 2 frt. beigtatási díjat, egy forintot a lövész okmányért, ha t. i. azt nevékre kiállítani kívánják és évenként 3 frt. tagdíjat. Az ideiglenes tagok csak egy évre kötelezték, kik azonban helyben letelepedett önálló egyének nem lehetnek s fizetnek a felvételkor egyszer mindenkorra 2 frt. beigtatási díjat és 1 frt. évi tagdíjat. A rendes ugy ideiglenes tagok egyenlő jogokban részesülnek, az utóbbiak azonban az egylet belügyeinek vezetésére akár cselekvőleg akár szenvedőleg hatni jogosítva nincsenek.

Jelentkezés a felvételre Hornyánszky Ágoston pénztárnok és Rosznagl Antal lövészemester urak kereskedésében e célra befektetett íven eszközölhető. Az igazgató-választmány megbízásából: *Reé István*, jegyző.

Levelezés.

Bicske, 1873. ápril 21.

T. szerkesztő ur! Húsvét ünnepe a közművelődés tekintetében valódi feltámadás napja volt városunk jövőjére nézve. Több lelkes polgár ugyanis azon életrevaló ötletre jött: vajjon nem volna-e jó a már szép

tartani — förmedt fel a menyecske — naphosszat be nem áll a szája.

— Ej ej leányom! — mondá az öreg mintegy feddőlög — hiszen dél óta egyetlen falat sem fordult meg a számban.

— Azt sem érdemli meg, mert naphosszat nem tesz egyebet, mint a pipáját veri ki és tölti.

— No már azt csak követelhetem, hogy a magamból vessenek valamit.

— Ördögé, nem a kendé! — rivalkodott fel a fiatal gazda — hát nem minden birtok az én nevemre van telekkönyvezve?

— Igen ám; de az én engedelmemmel.

— Engedelem ide, engedelem oda, a kinek semmije sincs, az ne akarjon parancsolni s ne kívánjon torkig lakni, — pattogott a fiatal menyecske s pörgött nyelve mint a leszaladt órakerék. — Vidé oda ezt fiam annak a vén csontnak, hogy ne panaszkodjék mindig, — tevé hozzá s valami hulladékot összehalmozva egy tányérra, oda nyújtá hat éves fiának. A kis fiu engedelmeskedett, odavitte a tányért öregapjának s elébe tette e szavakkal: — itt van vén csont, egyiké kend.

— Köszönöm kis cselédem! adja Isten, hogy a te gyermeked is e szavakkal kínálja valaha édes apádat, — rebegé az öreg s lehulló könyveivel sózva meg nyomorult vacsoráját, némán költé el azt. Kis vártatra újra megszólalt: — hát egy pohárka bort nem adnátok ennek a vén csontnak?

— Ha nem kapálta kend a tövét, ne kívánjon a levéből se, — felelé a fiu s megköttyogatta a kulacsot, azáltal akarván tudtára adatni, hogy csak az iszik abból, a ki kapálta.

— Láttad ezt a jelenetet? — kérde Luczifer.

— Láttam — felelé Hilárius — és kedvem volna berohanni s darabokra szagatni azt a szivtelen fiut.

— Hagyd el, ilyen jeleneteknek naponkint tanuja lehetsz a köznép közt. Lassankint kivesz a szülők iránti tisztelet s megköszönheti az elaggott szülő, ha saját véres verejtékével szerzett vagyona mellett éhen nem hal. A gyermek óhajta szülője halálát, hogy annál hamarabb örökölhessen, vagy ha azt nem érheti el, kezére keríti a vagyont, hogy ő oszthasson kegyelemkenyeret. Ma már nem ismerik az ifjak azt a mondatot: „a vén ember előtt felkelj s annak arcát megbecsüljed;“ ma az ifjak előtt a vénség, mely hajdan tisztség volt, gúny tárgya; hajdan az elaggott apát gyermekek és unokák tisztelettel zibongták körül, ma kerüli mindenki, mert terhére van a családnak — mondá Luczifer s azzal másik ablakba röppentek.

— Hát itt kézfogó vagy névnap van, hogy ennyi ember összecsoportosult? — mondá Hilárius a mint az ablakon betekintve mntegy tíz férfi és nő tünt fel előtte.

— Sőt az ellenkező; — felelé Luczifer — ma temették el az apát, a családöt és most halotti tort ülnek a fiak és leányok, mert örökség nyílt számukra.

— No anyámasszony! — szólalt meg az asztal végéről egy kopaszkepű fiatal ember — hát mi lesz most velünk?

— Hát mi lenne más, mint az, hogy éltek ezután is, mint éltetek eddig, — felelé a bánatos özvegy.

— Nem ugy van az, mert én a feleségem jussát nem hagyom a kelmed körmei közt, elég régen duskálkodtak a feleségem örökjében, — folytató az előbbeni.

— De én sem hagyom ám! — szólalt meg egy másik vő.

— Én sem, én sem... — szólaltak fel egymásután a fiuk.

— Abból ugyan semmimem lesz; mig édesanyánk él, nem megy prédára az apai vagyon, — szól közbe a legöregebb fiu.

— Csak kend ne beszéljen, eleget lopott apánk szármayai alatt; de tovább nem csal bennünket, — felelé a kopasz állu vő.

— Ki mondja azt, hogy én loptam s csaltam?... —

— Én mondom azt, s be is bizonyítom, akár megesküdjem rá....

— Ugy van! édesanyánk nem parancsol, minden ősi, semmitsem hozott a házhoz, éljen a hogy tud, mi osztozni akarunk....

— Ugy van! osztozni akarunk, még ma széthordjuk az ingóságokat, mert itt minden a mienk, itt senkise parancsol....

— Hát azért neveltelek benneteket, azért virasztottam annyi álmatlan éjet miattatok, hogy vénségemre így bánjatok velem? — zokogott az özvegy.

— Ha kend nem nevelt volna, nevelt volna más... —

— Hasznát is vette, mert élt az ősi vagyomból... —

— Tartsa el a kedves fia, kivel eddig is mindent félreudgostak... —

— Hálátlanok! hát így kell beszélgetek anyáttokkal, mikor még meg sem melegedett a föld apátok koporsója fölött, — szólalt meg a legidősebb fiu ki-gyult arczzal.

— Ki meri azt mondani...? —

— Húzd ki onnan az asztal mellől....